

סוגי תיאורים המתקשים לנשוא פועלי

1. תיאור מקום – מתאר היכן מתרחשת הפעולה.

מיילות שאפה אופייניות: איפה? היכן? לאן? מאין?

נו' נש' תיאור מקום
התייר הצטלם ליד מגדל אייפל.
נו'+נש' מושא תיאור מקום
הכנתי את שעורי הבית בספרייה.

ת' מקום נו'+נש'
איפה אכלת? // עונים על השאלה: אכלתי במסעדה.

נו'+נש' מושא תיאור מקום
חיפשתי את המפתח מתחת לשולחן.

2. תיאור זמן – מתאר את הפעולה מבחינת זמן התרחשותה.

מיילות שאפה אופייניות: מתי? מתי? מתי? מתי? כמה זמן?

נו' נש' תיאור זמן
התחרות תיערך אחר הצהריים.
נו'+נש' תיאור זמן
נתראה בשעה חמש.

ת' זמן נו'+נש'
מתי הגעתם? // לפי התשובה

נו'+נש' תיאור משך זמן
למדנו חמישה חודשים.

3. תיאור סיבה – מתאר את הסיבה להתרחשות הפעולה.

מיילות שאפה אופייניות: למה? מדוע?

תיאור סיבה
לא הגעתי לשיעור בגלל הגשם.

תיאור סיבה
הם עזבו את הכפר מחמת המגפה.

ת' סיבה
מדוע לא באת? // לפי התשובה

4. תיאור תכלית – המטרה שלשמה מתחרשת הפעולה.

מיילת שאלה אופייניות: לש מה ומי? בשיל מה / מי?

תיאור תכלית
ערכתי מסיבה למען דוד.

תיאור תכלית
אלמד כדי לדעת.

הנאשם עלה לדוכן העדים להעיד. (תיאור תכלית) (=הנאשם עלה לדוכן העדים כדי להעיד.)

לפני ש פועל בתפקיד תיאור תכלית ניתן להוסיף את המילה "כדי".

5. תיאור אופן – מתאר את אופן התרחשות הפעולה.

מיילת שאלה אופייניות: באיזה אופן? איך? כיצד? עם מי? בצורת מה?

תיאור אופן
יוסי פנה אליו באדיבות.

ת' אופן (תיאור תדירות)
נעדרתי מהשיעור פעמיים.

ת' אופן
איך התקדמנו? // לפי התשובה

ת' אופן (תיאור כמות)
שוחחנו הרבה.

ת' אופן (תיאור המכשיר)
כתבתי את המבחן בעיפרון.

ת' אופן (תיאור הנסיבות)
במסגרת הגברת הערנות יתקיים תרגיל.

ת' אופן (תיאור היסוד)
טיילתי בגינה עם הכלב. (=טיילתי בגינה בלי הכלב.)

בתיאור היחיד ניתן להחליף את המילה "עם" במילה השלילה "בלוי".

6. תיאור מצב – מתאר את מצבו של נושא המשפט או של מושא המשפט בזמן הפעולה.

מיילת שאלה אופייניות: באיזה מצב? איך?

נו' נש' ממ"מ
הם חזרו ליעדם שמחים ועליזים.

הם ~ שמחים ועליזים (התאם מין-מספר)

נו' + נש'
הגשנו את המלפפונים קלופים.

המלפפונים ~ קלופים (התאם מין-מספר)

בין תיאור המצב לשם צבא אחר במשפט מתקיים התאם מין-מספר.

לפני תיאור מצב ניתן להקדים את המילה "כשהם": ...כשהם קלופים.

7. תיאור ויתור – הנסיבות שבגללן הפעולה לא הייתה אמורה להתרחש ולמרות הנסיבות היא כן התרחשה (משהו שקרה בניגוד לציפיות).

מיילות שאזה אופייניות: למרות מי? למרות מה?

נו' + נש' תיאור ויתור
 באתי למרות הגשם.
 על אף מאמציו נכשל משה בבחינה.
 נש' תיאור ויתור
 נו' מושא

8. תיאור תנאי – מתאר את התנאי להתרחשות הפעולה.

מיילות שאזה אופייניות: באיזה תנאי? באיזה מקרה?

ת' תנאי
 במקרה של אזעקת אמת תישמענה צפירות עולות ויורדות.

ת' תנאי
 ללא השכלה קשה להסתדר בחיים.

ת' תנאי
 בלי מים לא תתפתח החקלאות.

בדיקה: בלי מים = אם לא היו מים /

במקרה של אזעקת אמת = אם תהיה אזעקת אמת /

ללא השכלה = אם אין השכלה